

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitæte, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Per appositam conditionem in materia luxuriæ, paragr. 4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

ego nolo efficaciter & absolute comedere carnes die vetito; volo manere in religione; nolo furari; nolo prorsus Deum odio habere; quamvis si hæc omnia peccata non forent, hoc est, Dei & Domini mei offensæ, facile mea infirma voluntas in illa propenderet. Atque ex hac tertia parte regulæ vides, latius patere, ad amovendum peccatum apponere conditionem, quam solum per intellectum abstrahere; siquidem abstractio non potest haberi in rebus in se intrinsecè malis, ut §. 1. n. 3. vidimus; potest, ut jam dictum est, apponi conditio.

a *Vasq. p. 2. disp. 110. c. 2. Sayrus in clavi, lib. 8. c. 7. n. 21. & 29. Salas l. c. sec. 27. n. 108. Sa v. peccatum, n. 2. Bon. de matr. q. 4. p. 8. n. 21. b Caet. in summa, V. cogitationis peccata.*

2. Adverte duo; primò in duabus partibus hujus regulæ consentire ferè Doctores: at in parte tertia dissidere vehementer: nam Sanchez b, & Basilius Pontius c (quales Doctores!) contendunt esse mortale; Vasquez d & Castropalaus e (qualia item Doctorum lumina!) docent, mortale non esse, desiderare, appositæ prædictæ conditione, ea, quæ in se inseparabilia sunt à malitia; quorum posteriorum, quos nos sequimur, ratio est, quia argumentum, quod urget in prima & secunda parte regulæ, militat & in tertia; lege Castropalaum, qui adversariorum rationes optime diluit.

b Sanchez alios referens lib. 1. in Dec. c. 2. n. 23. c Basil. Pont. lib. 10. de matr. c. 16. n. 20. d *Vasq. p. 2. d. 116. c. 2. e Castrop. alios referens t. 1. tr. 2. d. 2. p. 10. §. 3. num. 4.*

3. Adverte secundò, ex aliquo capite evenire aliquando, ut in his velleitibus (sic vulgò appellantur voluntates hæc inefficaces) peccetur mortaliter, ex pravo nimirum actuali aliquo affectu, à quo imperentur. Si quis enim sic ex animo dicat, *Cupio vindicari de meo inimico, si mihi liceret: odio haberem Deum, si non esset peccatum, &c.* aufert quidem malitiam per appositionem conditionis, sed si hi actus imperentur à vero odio inimici, & Dei, jam ex hoc capite peccata erunt mortalia. Nam propterea quia hic actus, *Destruerem Deum; destruerem inimicum, si non esset peccatum,* proficiscitur ab odio actuali Dei, vel inimici, ideo, ut idem Castropalaus f notat, semper erit peccatum, non ex se, sed ex principio, id est, ex odio actuali, unde procedit.

f *ib. num. 5.*

§. IV.

Per appositam conditionem in materia luxuria.

Regula præcedenti allata paragrapho, etiam valet a in hac materia. Quare si sic quis cuperet: *Fornicarer cum illa, nisi esset Dei offensæ: uxorem ducerem, nisi essem sacerdos, cum Berta me conjungerem, si mea esset uxor, &c.* non peccaret, quia per illam conditionem jam aufertur ab ijs actionibus malitia. Quamvis enim eam conditionem cognoscam nunquam ponendam, vel etiam fac impossibile esse, ut ponatur, tamen sufficit ad evitandum peccatum, si ego illas actiones absolute & efficaciter nolim, ut modo b de alijs materijs dictum est.

a *Castrop. ibid. b sup. §. 3.*

2. Duos tamen hic scopulos cave, quam

Dddd

quam occultos & periculosos plenos a-
lex! alterum, facile hos actus interdum
procedere ab alia actuali voluntate ab-
soluta peccaminosa, & tunc ea desideria
esse mortalia ex hoc capite, ita affirma-
mus, sicuti modo diximus de alijs ma-
terijs. Hac ratione peccat mortaliter
adolescens, qui ex turpi amore in puel-
lam, dicit, *hanc vellem tangere, si mea
esset uxor*: non enim peccat præcisè ex
hoc conditionato actu, quia iam per ap-
positam conditionem cum omni labe
purgavit, sed peccat ex illo actuali turpi
amore, qui hunc actum imperavit, ut in
simili §. precedente dictum est.

3. Alterum, non debere quempiam
in his actibus, quamvis inefficacibus,
longo tempore immorari, nec in illis
serio delectari; tunc enim ejusmodi ac-
tus influerent notabiliter in pollutio-
nem, vel commotionem obstinam, &
sic recurreret doctrina toties inculcata
de sympathia potentiarum & actuum,
quod scilicet impura libido volunta-
riè procuraretur.

§. V.

*Expenduntur aliquæ alia similes
conditiones.*

1. Si quis ita animo sentiat dicatque,
*Nolo peccare, quia est Infernus, seu
ne ad Infernum condemner*, non peccat,
immo meretur, quia tunc efficaciter à
se peccatum removet, propter moti-
vum honestum; nam Deus consultò
gehenam minatur, ne scilicet homines
peccent.

2. At verò si optativè sic dicat, *Si non
esset Infernus, peccarem, seu vellem pecca-
re*, peccat a sine controversia, quia tunc
sensus est, ipsum velle absolute peccare,
& optare, non adesse poenam Inferni,

quod clara culpa est. Dico (optativè)
nam si solum, enunciativè, non peccat,
fieret enim hic sensus, *sum ego talis im-
becillitatis*, ut me cognoscam facile pec-
caturum, nisi me Deus compesceret ti-
more Inferni.

a Bonac. de matr. q. 4. p. 8. m. 29. Suar.
lib. 2. de leg. c. 13. n. 10.

3. Ex eadem distinctione resolve il-
lud, an sit peccatum, sic efferre. *Nisi es-
sem Religiosus, fornicarer, te occiderem,
vindicaret*. Si enim solum enuncias im-
becillitatem tuam, qua sine frano reli-
gionis facile lapsus fuisses, nihil peccas.
At si dicas optativè, seu etiam animo
deliberato illud faciendi, si Religiosus
non esses, manifestè peccas, quia sensus
est, te absolute velle peccare, idemque
est, ac si diceres optativè, *vellem occi-
dere, vellem fornicari*. Hoc tamen de-
siderium b fornicationis sine præsentis
appetitus delectatione non esset in specie
sacrilégij, quia per illam conditionem
(si Religiosus non essem) tollitur cir-
cumstantia voti.

b Sanch. lib. 1. in Dec. c. 2. n. 28.

4. Ex eadem distinctione, si quis in-
loquatur, *Si non haberem rationem mi-
status, seu si mihi floreret adolescentia for-
nicarer, occiderem, vindicaret*, elare pec-
cat, si optativè se habeat, vel determi-
natè ea vellet, quia absolute affectum
haberet ad ea peccata, & solum propter
conditionem sui status ab ijs sese cohi-
beret. Sicut ergo peccaret, qui diceret, *si
nemo me nunc aspiceret, fornicarer*, ita in
prædictis. At si eadem enunciativè pro-
ferret, non peccaret, quia sensus esset,
*Ego infirmitatem meam agnoscens enun-
cio, me, nisi ab hoc sancto statu reprimerer,
sine dubio peccaturum*; sicuti etiam nec
peccat,